

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje
predlagam.vladi@gov.si

Številka: 010-5/2012/44 (0802N)
Datum: 15. 5. 2011

ZADEVA: ODGOVOR NA PREDLOG VLADI ŠT. 2642: Sofinanciranje referendumov s strani predlagateljev, prejet preko »predlagam.vladi.si«
ZVEZA: Vaš dopis št. 092-150/2012/1

Spoštovani,

v mnenje ste nam poslali predlog, v katerem se predlaga, da oddaji podpisa za referendum sledi tudi zaveza, da bo v primeru udeležbe, ki bo manjša od X (npr. 40 %), podpisnik sofinanciral stroške referenduma (npr. lahko le s simboličnimi 10 euri, lahko pa se celotni stroški porazdelijo med 40 000 podpisnikov, kar nanese nekaj čez 100 eurov na osebo). Po mnenju predlagatelja s tem po eni strani prihranimo (nekaj) milijonov eurov, po drugi pa zmanjšamo število nesmiselnih referendumov.

Pravica državljanov do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev je klasična splošna ustavna pravica. Ustava Republike Slovenije v 44. členu namreč daje državljanom pravico do neposrednega sodelovanja pri upravljanju javnih zadev. Referendum je najpomembnejša oblika neposredne demokracije (poleg ljudske iniciative in v določenem smislu pravice do peticije). Volivcem omogoča neposredno odločanje o ustavi, zakonu ali drugem pravnem aktu in o drugem vprašanju, ki je pomembno za družbo in državo.

Na Ministrstvu za pravosodje in javno upravo podpiramo predloge, ki stremijo k zmanjšanju stroškov referendumov, hkrati pa ponovno poudarjamo, da so referendumi pomembna oblika demokracije, saj na referendumih ljudstvo lahko neposredno odloča o javnih zadevah. Menimo, da je zato potrebno poiskati pravo ravnotežje med to ustavno pravico in stroški, ki jih je treba v okviru te ustavne pravice čim bolj racionalizirati. Strinjamo se torej s pobudami, da je treba stroške čim bolj zmanjšati, vendar ne za ceno zmanjšanja z ustavo zagotovljenih pravic. Pomembno bi po našem mnenju bilo predvsem to, da bi se na referendumu odločalo o res pomembnih, za širok krog državljanov aktualnih zadevah, kar bi pomenilo, da bi bilo referendumov manj in da bi se jih udeležilo več volivcev ter bi bili tako referendumi cenejši, sprejete odločitve pa bi imele večjo legitimnost.

Menimo, da bi sprememba v zvezi s kritjem stroškov referendumov, ki jo predlagate, na nek način omejevala ustavno pravico do referendumov. Ni namreč mogoče prejudicirati odločitve volivcev in na nek način zahtevati, da bi predlagatelj referendumov »odgovarjal« za odločitev volivcev na referendumu. Nadalje poudarjamo, da pravica subjektov, ki lahko zahtevajo razpis referendumov, v Ustavi Republike Slovenije ni z ničemer omejena, pogojevana, ampak je zgolj predmet odločitve, ali jo udejanjiti – seveda ob vsej odgovornosti zanjo. Plačilo stroškov referendumov s strani predlagateljev bi zato pomenil poseg v pravico, ki jo imajo predlagatelji referendumov na podlagi ustave. Tudi praktično je ta predlog težko izvedljiv – kdo bi npr. v primeru, ko državni svet v skladu s svojo ustavno pristojnostjo zahteva referendum, krije njegove stroške, če le-ta ne bi uspel? Državni svet kot institucija? Člani državnega sveta? Samo tisti člani, ki so glasovali za zahtevo za razpis referendumov? To vprašanje smiselno velja seveda tudi za druge predlagatelje referendumov, to je za državni zbor in tretjino poslancev.

Ob tem je treba opozoriti tudi, da Ustava Republike Slovenije izrecno zagotavlja državljanom pravico voliti in hkrati ne zapoveduje tudi volilne dolžnosti. To pomeni, da je sestavni del svobodnega izvrševanja volilne pravice tudi pravica, da se volilni upravičenec volitev sploh ne udeleži in svoje volje sploh ne izjavi. Zato takšno njegovo ravnanje ne more biti sankcionirano in zato je svobodna volilna pravica v Sloveniji tudi kazenskoppravno varovana. Kaznivo je namreč prisiljevati volivca ali nanj vplivati, da glasuje (ali ne). V procesu demokratičnega odločanja, kot ga pozna svet in tudi Slovenija, velja, da so volitve (vključno z referendumskim odločanjem) državljanska pravica, na katerih odločajo tisti, ki se jih udeležijo. Po mnenju nekaterih je neudeležba na volitvah (referendumu) izraz in pravica človekovega nezanimanja za določeno problematiko (morda za politiko nasplo) in njegova možnost, da odločitev o zastavljenem vprašanju pusti drugim.

Na ministrstvu podpiramo končni cilj, h kateremu stremi tudi vaš predlog, to je racionalizacija stroškov referendumov, ne pa načina, na katerega bi to dosegli. Preučiti je potrebno, ali je te cilje mogoče uresničiti tudi z drugimi načini, kot na primer z omejitvijo predlagateljev, z omejitvijo v zvezi s tem, v katerih zadevah referendum ni možen, z uvedbo (minimalnega) kvoruma udeležbe volivcev na referendumu kot pogoj za veljavnost referendumske odločitve... Menimo, da je potrebno spremembe referendumske zakonodaje predhodno izredno dobro pretehtati. Hitre rešitve niso mogoče, saj jih je treba obravnavati v okviru širše razprave, pri kateri je k sodelovanju potrebno pritegniti strokovno in tudi ostalo javnost, za potrebne ustavne spremembe pa je nenazadnje nujna dvotretjinska večina glasov vseh poslancev v državnem zboru.

Glede na navedeno ministrstvo prejetega predloga ne podpira in meni, da ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Lepo pozdravljeni,

Pripravila:
mag. Natalija Sajevec Plavčak
sekretarka

po pooblastilu ministra št. 1002-38/2012/4

mag. Mateja PREŠERN

SEKRETARKA

